

## **SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 258

van **KARL VANLOUWE**

datum: 2 mei 2023

---

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,  
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

---

### *Flanders Investment & Trade (FIT) - Ondersteuning van Vlaamse bedrijven getroffen door de sancties tegen Rusland*

Tijdens de zitting van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme van 25 april 2023 kwam de rol van FIT bij de ondersteuning van Vlaamse bedrijven getroffen door de sancties tegen Rusland ter sprake. Sinds de illegale Russische annexatie van de Krim zijn er Europese sancties tegen het land van kracht. Die sancties werden alleen maar geïntensifieerd sinds de illegale inval in Oekraïne in februari 2022. Hoewel de Europese Unie (EU) steeds tracht te vermijden dat die sancties een disproportionele negatieve impact hebben op de eigen lidstatelijke economieën, is het onvermijdelijk dat ook Europese bedrijven worden getroffen.

Ook in Vlaanderen stelt dat probleem zich. Volgens de minister-president kunnen zulke Vlaamse bedrijven, die afhankelijk zijn van export naar Rusland, een beroep doen op FIT in hun zoektocht naar alternatieve afzetmarkten. Naast de expertise van de adviseurs Internationaal Ondernemen, maakt FIT ook gebruik van de zogenaamde 'Export Potential Map'. Die tool werd ontwikkeld door het Internationaal Handelscentrum van de Verenigde Naties en gebruikt big data. De tool vertaalt stringente handelsanalyses in praktische informatie over exportmogelijkheden.

Verder biedt FIT ook financiële steun onder de vorm van een subsidie aan getroffen bedrijven. Die subsidies zijn er specifiek op gericht om nieuwe afzetmarkten te prospecteren en te ontdekken.

Het spreekt voor zich dat Vlaanderen achter de sancties tegen Rusland staat. Maar tegelijkertijd willen we de Vlaamse bedrijven die erdoor getroffen worden ook de nodige ondersteuning bieden.

1. Hoeveel bedrijven deden sinds de Russische inval in Oekraïne al een beroep op de dienstverlening van FIT (met een opdeling per sector)?
2. Kan de minister-president een overzicht geven van de hulp die geboden werd via de Export Potential Map, graag ook met cijfers in tabelvorm?
  - a) Hoeveel bedrijven werden geholpen via die tool?
  - b) Welke nieuwe afzetmarkten werden daarbij gevonden?
  - c) In welke mate vormden deze nieuwe afzetmarkten een volledig alternatief voor de export naar Rusland?

3. Kan de minister-president een overzicht geven van de hulp die geboden werd via financiële steun in de vorm van een subsidie?
  - a) Hoeveel bedrijven vroegen een subsidie aan?
  - b) Hoeveel bedrijven kregen zo'n subsidie? Ten belope van welk bedrag?
  - c) Welke resultaten werden er met de toegekende subsidies geboekt? Werden er nieuwe afzetmarkten gevonden? Vormden die een volledig alternatief voor de export naar Rusland?
  - d) In hoeveel middelen voorziet FIT in totaal voor het toekennen van een dergelijke subsidie? Hoeveel werd daarvan al toegekend?

**JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,  
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

**ANTWOORD**

op vraag nr. 258 van 2 mei 2023

van **KARL VANLOUWE**

1. In de periode van 24 februari 2022 tot en met 15 mei 2023 deden 4.911 Vlaamse bedrijven beroep op de dienstverlening van FIT (exclusief subsidies). Indien enkel de dienstverlening die betrekking heeft op Rusland en Oekraïne in rekening gebracht wordt, gaat het over 160 Vlaamse bedrijven.

De verdeling van de 4.911 Vlaamse bedrijven over de sectoren gaat in onderstaande tabel. Belangrijk hierbij is dat bedrijven actief kunnen zijn in meerdere sectoren.

|                          |      |                        |     |                      |     |
|--------------------------|------|------------------------|-----|----------------------|-----|
| Voeding en dranken       | 1099 | Textiel                | 325 | Cosmetica            | 192 |
| Consultancy en diensten  | 859  | Horeca en toerisme     | 319 | Onderwijs            | 190 |
| ICT                      | 719  | Milieu                 | 314 | Hout en papier       | 187 |
| Bouw                     | 613  | Media en communicatie  | 303 | Geschenken           | 187 |
| Gezondheid en farma      | 590  | Meubel                 | 275 | Financiële diensten  | 170 |
| Agro-industrie en dieren | 509  | Kleding en accessoires | 263 | Veiligheid           | 165 |
| Distributie              | 501  | Biotechnologie         | 254 | Juwelen en diamanten | 122 |
| Machines                 | 496  | Elektro                | 253 | Vastgoed             | 111 |
| Design en interieur      | 439  | Overheid               | 234 | Mineralen & Ertsen   | 87  |
| Chemie en kunststoffen   | 417  | Bouwmaterialen         | 222 | Niet gekend          | 23  |
| Energie                  | 395  | Grafische industrie    | 205 |                      |     |
| Logistiek en transport   | 387  | Multisectoraal         | 198 |                      |     |
| Metaal                   | 367  | Verpakking             | 197 |                      |     |
| Automotive               | 362  | Lucht- en ruimtevaart  | 197 |                      |     |
| Vrije tijd en sport      | 338  | Electronica            | 197 |                      |     |

Voor de 160 Vlaamse bedrijven die beroep deden op de dienstverlening van FIT specifiek voor Rusland en Oekraïne gaat de verdeling over de sectoren in de volgende tabel. Ook hier moet rekening gehouden worden met het feit dat bedrijven in meerdere sectoren actief kunnen zijn.

|                          |    |                     |    |                        |   |
|--------------------------|----|---------------------|----|------------------------|---|
| Voeding en dranken       | 45 | Design en interieur | 12 | Kleding en accessoires | 3 |
| Machines                 | 33 | Horeca en toerisme  | 12 | Multisectoraal         | 3 |
| Agro-industrie en dieren | 28 | Energie             | 11 | Electronica            | 3 |
| Chemie en                | 26 | Textiel             | 11 | Geschenken             | 3 |

|                         |    |                       |    |                     |   |
|-------------------------|----|-----------------------|----|---------------------|---|
| kunststoffen            |    |                       |    |                     |   |
| Automotive              | 23 | Lucht- en ruimtevaart | 10 | Niet gekend         | 2 |
| Distributie             | 22 | ICT                   | 9  | Onderwijs           | 2 |
| Metaal                  | 19 | Hout en papier        | 9  | Mineralen & Ertsen  | 2 |
| Consultancy en diensten | 18 | Media en communicatie | 8  | Vastgoed            | 1 |
| Bouw                    | 17 | Veiligheid            | 8  | Financiële diensten | 1 |
| Gezondheid en farma     | 15 | Grafische industrie   | 8  |                     |   |
| Biotechnologie          | 14 | Overheid              | 7  |                     |   |
| Elektro                 | 13 | Bouwmaterialen        | 7  |                     |   |
| Logistiek en transport  | 13 | Vrije tijd en sport   | 7  |                     |   |
| Milieu                  | 13 | Meubel                | 5  |                     |   |
| Verpakking              | 12 | Cosmetica             | 4  |                     |   |

2. De Export Potential Map is een tool die het exportpotentieel van een land naar alle andere landen berekent op basis van douanecodes, meer bepaald de HS-codes (6 cijfers).

Het gebruik van de Export Potential Map wordt op dit moment geïmplementeerd bij de adviseurs Internationaal Ondernemen binnen het binnenlands netwerk van FIT. Deze adviseurs hebben daarvoor opleiding gekregen om de resultaten van de tool correct te kunnen interpreteren en meenemen in hun coaching bij Vlaamse bedrijven. Ongeveer de helft van de adviseurs gebruikt nu reeds de tool tijdens afspraken met klanten als extra handvat om focuslanden te selecteren. Voor bedrijven die willen starten met export is de Export Potential Map een handige eerste aanzet bij de keuze van potentiële exportmarkten.

Momenteel wordt niet bijgehouden in het CRM hoeveel en welke bedrijven reeds met een adviseur een dergelijke oefening hebben uitgevoerd. Op de eerste deelvraag kan dus geen gedetailleerd antwoord gegeven worden.

Enkele bedrijven vroegen specifiek om de tool te gebruiken om potentieel te bepalen in Latijns-Amerika en in Afrika. Slechts één bedrijf zocht alternatieve markten voor Rusland en keek dan specifiek naar Centraal-Aziatische landen zoals Kazachstan en Oezbekistan.

Op basis van de zeer beperkte informatie waarover FIT momenteel beschikt is het moeilijk om na te gaan in welke mate deze afzetmarkten een volledig alternatief zijn voor de weggelaten export naar Rusland.

3. Het is correct dat Flanders Investment & Trade bevoegd is voor een subsidielijns voor initiatieven ter bevordering van het internationaal ondernemen. De klemtoon van dit steuninstrumentarium ligt op Vlaamse kmo's die initiatieven ontwikkelen op buitenlandse markten, en dit via een aantal specifiek omschreven subsidietypes, zoals prospectiereizen naar nieuwe exportmarkten buiten de Europese Economische Ruimte (EER), de deelname aan internationale beurzen of gelijkwaardige niche-evenementen of het opzetten van prospectie- en saleskantoren buiten de EER.

Het betreft een populaire subsidielijns voor internationalisering, met een jaarlijkse instroom van gemiddeld 4.000 projecten.

Naast deze generieke subsidielijns voor internationalisering beschikt FIT ook over twee doelgroepgerichte steuninstrumenten:

- het starterspakket internationalisering, gericht op bedrijven die aan het begin staan van hun internationaliseringsverhaal;
- de Bijzondere Crisissteun Internationalisering Brexit, met focus op Vlaamse ondernemingen die een negatieve impact hebben ondervonden van de Brexit (middelen uit de Brexit Adjustment Reserve).

Uit wat voorafgaat blijkt dat FIT momenteel niet over een specifiek subsidie-instrument beschikt om Vlaamse bedrijven financieel te steunen die omwille van de oorlog hun export naar Rusland en/of Oekraïne zagen dalen of wegvallen.

Vlaamse bedrijven die getroffen zijn door de oorlog kunnen in het kader van marktdiversificatie uiteraard gebruik maken van de generieke subsidies van FIT voor internationalisering, maar in deze context wordt niet specifiek gepeild naar hun terugval op de Russische of Oekraïense markt.

Het aantal initiatieven dat sinds het uitbreken van de oorlog werd ingediend met betrekking op Rusland of Oekraïne is zeer gering (slechts twee initiatieven). FIT heeft de beslissing in deze dossiers voorlopig on hold gezet.